

TED ANKARA KOLEJİ VAKFI ÖZEL LİSESİ
ULUSLARARASI BAKALORYA PROGRAMI
A1 TÜRKÇE DERSİ UZUN TEZİ

“AŞKTA BİR KARANLIK BOYUT”

REHBER ÖĞRETMEN: ARZU ÜNAL

ÖĞRENCİNİN ADI: ASYA

ÖĞRENCİNİN SOYADI: APAYDIN

DİPLOMA NUMARASI: 001129-0094

SÖZCÜK SAYISI: 3565

ARAŞTIRMA SORUSU: Buket Uzuner'in "KUMRAL ADA MAVİ TUNA" adlı yapıtında, figürlerin çocukluk döneminde yaşadığı sorunlar, yetişkinlik yıllarını hangi açılardan etkilemiştir?

ÖZ(ABSTARCT)

Uluslararası Bakalorya A1 Türk Dili ve Edebiyatı kapsamında yapılan bu bitirme tezinde Buket Uzuner'in " Kumral Ada Mavi Tuna" adlı yapıtında çocukluk döneminde kişinin hayatını nelerin etkilediği detaylı olarak irdelenmiştir. Yapıt üzerinden bazı temalar ve figürler belirlenip, onlar üzerinden bir değerlendirme yapılmıştır. Bu tezin çıkış noktası, bireyin çocukluk döneminde yaşadığı sorunların yetişkinlik yıllarını hangi yönde etkilediğidir.

Bu tezin yazılma amacı, Buket Uzuner'in anlattığı konunun, gerçek hayatı bire bir yansıtmasıdır. Günlük hayatta yaşadığımız, hissettiğimiz duygular romanda belirgin bir şekilde gözükmeştir. Günlük hayatta karşılaşılabileceğimiz karşı cinse olan ilgi, iki kardeşin ilişkisi ve hayatın bir gerçeği olan ölüm kavramlarına rastlanmaktadır yapıt boyunca. Bu nedenle, kurguya yansıyan kavramlar ve figürler günlük yaşantılardaki gerçeklerden özenle seçilmiştir.

Tez temel olarak üç bölümden oluşmaktadır: İlk bölüm, giriş olarak da değerlendirebileceğimiz konu ve kişiler arasındaki duygusal bağları sunmaktadır. Tezin ikinci bölümünde, çocukluk yıllarında bireyin etkilendiği kavramlar verilmiştir. Bu bölümde "aşk, ölüm, kardeşlik ilişkileri" izlekleri üç alt başlık olarak ayrılıp analiz edilmektedir. Aşk teması, Aras, Tuna ve Ada üçlüsüyle; kardeşlik kavramı Tuna ve Aras ilişkisiyle ve ölüm kavramı da Aras'ın vefatı aracılığıyla ayrıntılı bir şekilde aktarılmıştır. Üçüncü bölümde, bireyin etkilendiği kavramlar sonucu, bireyin yetişkinlik döneminde yaşayabileceği sorunlar aktarılmıştır. Bu bölümde bilinç kaybı ana karakterler üzerinden örneklendirilmiştir. Son bölümde ise; araştırma sorusuna yanıt vermeye çalışılmış ve tez noktalanmıştır.

SÖZCÜK SAYISI: 208

İÇİNDEKİLER

1.Giriş.....	4-5
2.Çocukluk Döneminde Bireyin Etkilendiği Kavramlar.....	5-12
2.1. Aşk: TUNA- ADA-ARAS.....	5-8
2.2. Kardeşlik Bağı: TUNA ve ARAS.....	9-10
2.3. Ölüm: ARAS.....	10-12
3.Bireyin Etkilendiği Kavramlar Sonucunda Bireyin Yetişkinlik Döneminde Yaşayabileceği Sorunlar.....	12- 15
3.1. Kaybetme Korkusu: ADA.....	12-13
3.2. Bilinç Kaybı: TUNA.....	14-15
4.Sonuç.....	15-16
5. Kaynakça.....	17

ARAŞTIRMA SORUSU: Buket Uzuner'in "KUMRAL ADA MAVİ TUNA" adlı yapıtında, figürlerin çocukluk döneminde yaşadığı sorunlar, yetişkinlik yıllarını hangi açılardan etkilemiştir?

1)GİRİŞ

İnsanlar, hayatı boyunca yaşadığı iyi ya da kötü bir şekilde birçok insandan ya da olaydan etkilenir. Çevredeki insanlarla iletişim halinde olunması, karşılıklı birtakım duygular paylaşılması yaşantıdaki anıları oluşturur. "Kumral Ada Mavi Tuna" adlı yapıtta da yaşanan aşklar, acı kayıplar, arkadaşlarla olan iletişim, aile ilişkileri gibi duygular figürlerin hayatının büyük bir kısmını oluşturur ve gelecekteki yaşantıların derinden etkilenilmesine neden olur.

Buket Uzuner'in "Kumral Ada Mavi Tuna" adlı yapıtı, Tuna adlı karakterin çocukluk aşkını, çocukluk anılarını, ağabeyiyle olan ilişkisini ve şimdiki zamanda içinde bulunduğu savaş ortamını okuyucuya sunmaktadır. Tuna, yaşadığı şeyleri bir karabasana benzetmektedir ve askerliğe çağırıldığından beri bir iç çatışma, bir bilinç kaybı yaşamaktadır. Bu iç çatışma yaşamasının nedeni çocukluğundan bu yana yaşadığı olaylardır; çünkü, o her zaman hayran olduğu iki insanı uzaktan bir seyirci olarak izlemiş ve kendi mutluluğunu hep arka plana atmıştır.

"Kumral Ada Mavi Tuna" yapıtında da figürler arasında yoğun duyguların yaşandığı etkili bir şekilde okuyucuya aktarılmıştır. Yapıtta karakterlerin arasındaki ilişkiler aşk, dostluk, kardeşlik temaları doğrultusunda işlenmiştir. Gerek Ada, Tuna ve Aras'ın aşkı, gerek Tuna'nın ve Ada'nın yaşadığı acı kayıplar, tüm yaşananlar her bir figürün hayatında derin izler bırakmıştır. Kuzguncuk Senti'nde büyüyen iki kardeş olan Tuna ve Aras hem kardeşlerdir hem de iki yakın arkadaşlardır. Her şeyiyle hayranlık uyandıran Aras, mahalledeki herkesin gözdesidir. Kardeşi Tuna için de bir rol modeldir. İlişkileri pürüzsüz olan bu iki kardeşin ilişkisi, Ada'nın yan villaya taşınmasıyla bir değişime uğramıştır. Artık Tuna'nın da Aras'ın da tek bir gözdesi vardır: O da Ada'dır. Tuna'nın hayranlık duyduğu ağabeyi ve deliler gibi aşık olduğu komşu kızı Ada'nın büyük aşkı, aslında Tuna'nın yaşayabileceği en büyük acıdır. O, bir yandan aşkıdan dolayı dünyanın en mutlu insanıyken, diğer yandan da hiçbir zaman onu elde edememe duygusuyla acıların en çekilmezini

yaşamaktadır. Hayatındaki en önemli insanları kendinden çok seven Tuna, onların mutluluğu ve huzuru için her zaman edilgin ve silik bir kişilik sergilemiştir. Kendi aşkını yaşayamamış, onun yerine, yaşamak istediği aşkı adeta izler bir hal almıştır. Tam hayatlarının en unutulmaz yıllarını yaşarken, her şey mükemmel gidiyor gibi gözükürken, Aras'ın bir çılgınlık sonucu hayatını kaybetmesi, başta Ada ve Tuna olmak üzere herkesin hayatını alt üst etmiştir. Bu nedenle, figürler arasındaki bu ilişkiler, oluşan çatlaklar, derin duygular, kişilerin gelecek yaşantısını iyi ya da kötü bir şekilde etkiler ve yaşanan anılar, figürlerin tüm yaşantıları boyunca yanlarında olur.

2) ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE BİREYİN ETKİLENDİĞİ KAVRAMLAR

2.1. AŞK

Aşk nedir? Aşk nasıl tanımlanır? İşte tam bu soruların yanıtını Buket Uzuner, bir yazısında "*Hayat İksiridir*" adlı bir başlıkta dile getirmiştir.

"Aşk, ona inanan beynin, kendi bedenine ve ruhuna verdiği yüksek dozda mutluluk armağanıdır! Aşk, dünyada en çok arzulanan mutluluk, en çok kışkırtılan duygu, en çok düşünülen rüya... Ve en az bulunan hayat iksiridir. Tıpkı mutluluk gibi aşk da kadınlar ve erkekler için farklı anlamları taşıyabilir... Aşkın sınıfı, gücü, ırkı, parası, pulu yoktur. Olduğunda aşk değildir zaten."

"Kumral Ada Mavi Tuna" adlı yapıtta en geniş ve derinden incelenen tema "aşk" temasıdır. "Aşk, aslında insana acı verebilen ve aynı zamanda da sevinçlerin en büyüğünü yaşatabilen bir duygudur. Aşk, hem güzeldir hem de acıdır; azapların en eşsizi ve sevinçlerin en derinidir." Buket Uzuner, aşk kavramını böyle tanımlamıştır.

Tuna, Ada karşısında bu iki duyguyu da yaşamıştır. Aşk kavramı, yapıtta birçok odak figüraracılığıyla ele alınmıştır. İki taraflı ama kısa süreli olarak aşk teması, Ada ve Aras arasındadır. Bu ilişki adeta iki mükemmel insan arasında yaşanmaktadır. İki figürde birbirlerinin büyünekapılmışlardır. Ada'nın göz alıcı güzelliğine kapılan diğer bir figür ise

Tuna'dır. Yapıtın odak figürlerinden biri olan Tuna, Kuzguncuk'ta doğup büyüyen, ailesinin küçük çocuğudur. Ada ile olan ilişkisi tek taraflı olmakla beraber, olması mümkün olmayan bir ilişkidir. Ada, Tuna'nın vazgeçilmez aşkıdır. Tuna ise büyük aşkı için çok derin duygular yaşamaktadır. Tuna, çocukluğundan beri ağabeyinin gölgesinde kalmış ve her zaman çekingen tavırlarını sürdürmüştür. Bu çekingenlik ve özgüven eksikliği Tuna'nın çok şey kaybetmesine neden olmuş ve onu her zaman hayatın bir adım gerisinde bırakmıştır.

“Asıl önemlisi beni bir manyetik alana çeker gibi güçlü etkisi ve çok kumral olduğuydu ve o andan sonra hiçbir kadının gözleri onunkinden daha derin ve güzel olmadı... Ada'nın bendeki ilk çağrışımlarını düşündüm. Uzak, serin, esrarengiz, elips şeklinde bir sözcüktü bu.” (Uzuner, 22-23)

Tuna için Ada, her zaman ulaşamayacak bir konumdadır. Tuna kişilik olarak da hayatı boyunca daima pasif kalmıştır. Yaşadığı platonik aşk bir türlü Ada tarafından fark edilememiştir. Aynı zamanda Ada'nın da gözlerini Aras'ın çekiciliğini sarmıştır. Tuna'nın derin duygularını göremeyen Ada, tam tersine onunla çok iyi bir dostluk kurmuş ve ona hep dost gözüyle bakmıştır. Bu durum, Tuna'nın canını çok yakmış olsa da Tuna hiçbir zaman bu acısını düşünmemekte ve dile getirmemektedir. Acı çektiğini bile bile duygularını hep içine atarak *“...acı çektiğim bir başkası olmayacaktı hayatımda. Bir tek o. Bir tek Ada. Kumral Ada.” (Uzuner, 67)* sözlerini yapıt boyunca dile getirmiştir.

Yapıtta üzerinde durulan diğer bir nokta ise, Ada'nın Tuna'ya karşı hissettiği yoğun duygulardır. Bu duygu her ne kadar aşk olarak adlandırılmasa da Ada'nın çok derin duygular içinde olduğu kesindir. *“ Köşkün bahçesinde tanıştığımız o günden sonra Ada beni daima Mabel diye ünledi. Bunu ikimizden başkası bilmezdi.” (Uzuner, 25)* Aralarındaki özel lakaplar, sadece ikisinin beraber geçirdikleri zamanlar, aslında Ada'ya da özel duygular tattırmıştır. Ada, kişilik olarak çok kültürlü, her zaman bulunduğu ortamda seçilen bir karakterdir. Bu tavırlarından dolayı, Tuna'yı yeri geldiğinde küçük görmüş ve ona adeta bir çocukmuş gibi davranmıştır. *“(...)bana bebekmişim gibi davranmaktan vazgeçmiyordu. Olsun ben onunla olmaktan öylesine mutluydum ki, aslında gerisi umurumda da değildi ve hiç de olmadı!” (Uzuner, 99)*. Her şeyi bir kenara bırakıp, o anda Ada'yla geçirdiği zamana

odaklanan Tuna,belki de bu yüzden çok fazla acı çekmemiş, Ada'nın dostluğuyla bile yetinmeyi bilmiş ama Ada'ya ulaşamayacağına da her zaman farkında olmuştur. *"...Ada'nın imgesi ulaşılmazdı, oysa dostluğu sıcak ve çok renkliydi."* (Uzuner, 106).

" Mavi Tuna ile Kumral Ada arasına şimdiye dek ne Aras girebilmişti, ne de Meriç girebilecektir. Biz onların anlayamayacağı bir bağla bağlıyız birbirimize..." (Uzuner, 357)Ada ile Aras'ın büyük aşkının nedenlerinden biri, aslında iki figürün de fazla bir özgüvene sahip olmalarıdır. Hiç bıkmadan yarışıp, birbirlerini yenmekten haz duyarlar. Tuna, Ada'yı sırf o Ada diye severken, Aras sanki Ada'dan çok kendini sevmektedir. Aras, her şeyi elde edebileceğini bildiği için kendini hep üstün görmüştür.

Ağabeyinden farklı olarak, Tuna elindekilerin değerini çok iyi bilen bir kişiliğe sahiptir. Ada'nın Aras'la evlilik hayalleri kurmasına karşın, Ada'yı tamamıyla kaybetmediği için mutluluk duymaktadır ve bu durum da aslında Ada'ya karşı duyduğu gerçek sevgiyi göstermektedir. *" Ertesi yıl Aras'la Ada'yı öpüşürlerken ilk defa gördüm. Onlar beni görmemişlerdi. Önce ağladım, sonra günlerce somurttum. Ama Ada'nın bana karşı ilgisi ve sevgisi değişmemişti, bununla teselli buldum."* (Uzuner, 149)

Tuna'nın hayatındaki 'iki yıldız' sanki birbirleri için yaratılmışlardı. Tuna kendi aşkını bir kenara bırakıp, onun için en değerli iki insanın mutluluğunu düşünmektedir. *" Ada... Beni çok mutsuz etmesi pahasına bile olsa, mutluluğunu kendiminkinden daha çok önemseydiğim kişi... Hayran olduğum..."* (Uzuner, 87). Tuna, Ada ve Aras'ın mutluluğu için kendi mutsuzluğuna razıdır. Meriç'le evlenmesinin nedenlerinden biri de zaten Meriç'i mutlu etmek ve onun sevgisini karşılıksız bırakmamaktır.

O, sevdikleri mutlu olunca mutlu olabilen bir yapıya sahiptir. Ada ve Aras'ın tanışmasından sonra Tuna, kendini tamamen ikinci planda hissetmiş ve gerçekten de ikinci plana atılmıştır;ama bunu hiçbir zaman dile getirmemiş ve hayatının iki yıldızı için her zaman mutlu

olmuştur. Kızgınlığı onlara değil, bir tek kendisinedir. “ *Ben birini mutlu ederek mutlu olabilen egosu gelişmemiş salaklardanım. Bunu daha önce kaç kez söyledim.*” (Uzuner, 341)

“ *Artık beni unutmuşlardı. Olan olmuş ve iki güçlü karakter, filmin asıl oğlanıyla, asıl kızı sonunda karşılaşmışlar ve hep bir ara oyuncu olarak kalacak beni unutmuşlardı...Ama duyarlı olmak şarttı.*” (Uzuner, 73)Tuna onların yaşadığı anıları sürekli izlemiş ve içsel dünyasında sürekli acı çekmiştir.Aşk kavramının karşılığı Tuna'nın hayatında acı çekmek anlamına gelmektedir. İkisinin yaşantısını, güzel anlarını ve kendisinin Ada'yla yaşamak istediği şeylere dışarıdan yabancı olarak izlemeye mecburdur çünkü; Tuna, istediğini elde etmek için savaşmayan bir kişiliğe sahip, kendi mutluluğunu ve en önemlisi kendi hayatını ikinci plana atabilecek kadar da çevresindekilere değer veren bir insandır.

Gözünde ağabeyini bu kadar büyüten Tuna, farkında olmasa da insanların duygularını daha iyi anlayabilmekte ve özellikle sevdiği insanlara nasıl davranılması gerektiği konusunda Aras'tan daha becerikli davranmaktadır. Tuna, aşk denilen duygunun sadece fiziksel bir durum olmadığını bilmektedir. Aras'ın tam tersine o Ada'yı daha iyi tanımakta ve gerçek aşkı kalbinin çok derinlerinde yaşamaktadır.

“ *Oysa ben bilirdim. Ada'yı yatıştırmayı, gönlünü almayı çok iyi bilirdim. Yalnızca Ada değil, beni seven kadınların gönüllerini almayı başarmışımdır... O kadar başarılı ve güçlü olan Aras, benim için çocuk oyuncağı olan şeyi beceremiyordu.*” (Uzuner, 194).

Aras her şeyi pratik bir şekilde çözüme ulaştırırken, duygusal konularda Tuna kadar becerikli değildir; çünkü, Tuna içinde gerçek aşkı, saf duyguları yaşarken, Aras, her zaman çevresinden gördüğü ilgiden herkes tarafından sevildiği duygusundan dolayı sürekli ben merkezci davranmaktadır ve başka insanların hislerini anlamakta zorluk çekmektedir.

2.2. KARDEŞLİK

Yapıtta, kardeşlik duygusu da, aynı aşk kavramı gibi, çok yoğun duygularla yaşanmıştır. Kardeş; küçükken kıskanılan, ergenlikte kavga edilen, ilerleyen yaşlarda hiçbir şeye değişilmeyen insandır. Aynı kandan, aynı candan olan insan demektir. Tuna'da Aras'a böyle bir şekilde bağlıdır. Ona sevgisini hiç esirgmeden, hep onun mutluluğu için kendi üzüntülerine katlanmaya devam etmiştir. Aras ve Tuna her ne kadar iki farklı kişilik olsa da birbirlerine olan bağlılıkları her durumda kendini göstermektedir. Aras, Tuna gibi duygularını çevresine kolaylıkla yansıtamıyor olsa da Aras'ın kardeşine olan bağlılığı her şeye rağmen anlaşılmaktadır. Aras kıskanılan bir kişiliğe sahip olsa da Tuna'nın Aras'ı kıskanmasındaki ve aslında öfkelenmesindeki tek neden Ada'dır. Bu iki zıt kişiliğe sahip kardeşin maalesef aynı kıza tutulmaları ikisi için de büyük şanssızlık olmuştur, aslında bu sadece Tuna için bir şanssızlıktır. Her zaman olduğu gibi üzülen taraf yine Tuna'dır ve Aras'ın kişiliğinden kaynaklı olarak Aras yine istediğini her koşulda elde etmiş ve kazanmıştır.

Yapıtın her bölümünde, gerek eğitim hayatında gerek insan ilişkilerinde gerekse aşk ilişkilerinde, o her zaman ağabeyinden farklılık gösteren bir karaktere sahip olduğunu göstermiştir. *“Ben ona hiç benzemezdim. Ben ağaçlara tırmanıp, kovboyculuk oynamak yerine, hayaller kurup, filmler izlemeye, masallar dinlemeye bayılırdım.”* (Uzuner, 58) Aras, bir ortama girince tüm dikkati üstüne çeken bir kişiliğe ve çekiciliğe sahipken, Tuna bu özelliklerin hiçbirini göstermemekte ve hep ikinci planda kalmaktadır. Tuna, hayatının her yerinde daima ağabeyi Aras'ın gölgesinde kaldığının farkında olsa da, bunu kimseye belli etmemekte ve kendini ön plana çıkarmak için bir çaba sarf etmemektedir. Kendini ağabeyiyle hiç kıyaslamadığını düşünürken, bazen ister istemez, belki de içinde bulunan ufak bir kıskançlık nedeniyle, kendini onunla kıyaslarken bulmaktadır.

“ Yırtıcı, vuruşkan, atak ve lider karakterli erkek çocuklardan değildim... Aras ve öbür oğlanlar ağaçlara tırmanıp, sapanla kuş avlarken, ben babamın biten iplik makaralarını boyar, iplere dizerek oyuncaklar yapardım. (Uzuner, 69).

“ Yetenekli ve zekiydi, ama asıl önemlisi Aras çok yakışıklı ve erkeksi bir delikanlıydı. Hani şu şeytan tüyüyle doğan keratalardan. Biraz serseri bakışlar,

biraz kibirli yok saymalar, biraz da aşırı bir kendine güvenin yakışıklı bir fizikle paketlenmiş haliydi.” (Uzuner, 375)

İki kardeş yapıtta hep farklı kutuplarda yer almış ve iki farklı erkek tipiyle okurun karşısına çıkmışlardır. Tuna tamamen duygusal, hassas, narin, daha edilgen bir kişiliğe sahipken; Aras, aktif, girişken, yakışıklı, cesur, atılgan bir kişiliktir. Bu yönleriyle Aras hiçbir zaman arkadaş sıkıntısı çekmemiştir. Cesurdur, gözü pek ve ataktır. Adildir ve akıllı bir insandır. Tam bir liderdir. Aras adeta çevresindeki herkesin hayalindeki mükemmel erkek profilini oluşturmaktadır. Bu koşullar altında Ada’yı elde etmek Aras için daha olası bir durumdur; çünkü, o bir delikanlıda olması gereken tüm mükemmel özelliklere sahiptir. Aras her konuda doğuştan galipti, fakat genç yaşta hayatını kaybedişinin de tek nedeni çok cesur yürekli olması ve çevresindekilere bir şeyler kanıtlama isteği içerisinde olmasıdır.

Tuna, Aras’a ve onun Ada’yla olan aşkına hep hayranlıkla bakmıştır. Aras her şeyi olduğu gibi, Ada’yı da elde etmiştir. Tuna, kendisinden önce Aras’ın hayatını düşünüp, kendi hayatını, hayallerini ikinci plana atmıştır. Kendini hayatını önemsememesi aslında Tuna’nın gelecekte yaşayacağı büyük üzüntülerin ve hayal kırıklıklarının temel sebebidir. Her ne kadar ağabeyine olan sevgisi sonsuz olsa da, kendi istekleri ve kendi hayatı için yaşaması Tuna’nın yaşantısını olumlu yönde etkileyebilir.

2.3. ÖLÜM

“ Kumral Ada Mavi Tuna” yapıtında ölüm kavramının tanımı bir benzetmeyle verilmiştir. *“Ölüm, hayat enerjisinin bitmesi demektir. Radyonun fişini çekersiniz, müzik biter... Bir gün, bir yerde fiş çekilir ve doğduğumuzda bağlanan enerji cereyanı kesilir.” (Uzuner, 199).* Buket Uzuner, bu tanımlamayı yaparak aslında Aras’ın kısacık süren hayatını yine kısacık bir şekilde özetlemiştir. Bir insanın elinden sevdiği bir şey alınca onun değerini daha iyi anlar. Ufak bir çocuğun elinden alınan bir oyuncak, o çocuğu nasıl üzerse; en yakınına elinden bir anda kaybetmesi de insanın kalbinde büyük bir boşluk yaratır. Bu kayıplar, büyük acılar, büyük travmalar yaşatır.

Tuna adlı odak figür için de, ağabeyi çok büyük bir değere sahiptir. Tuna'nın hayatında Aras her zaman vardır ve olmaya devam edecektir. Bunun aksini düşünmek mümkün değildir. Tuna'nın hayatını aydınlatan yıldızlardan birisidir Aras ve o yıldız eğer bir gün sönerse nelerin olabileceğini hiç bilmemektedir.

Tuna'nın hayranlık duyduğu ve ulaşmaya çalıştığı ağabeyi, onun için bir rol modelidir. Onun mutluluğu için kendi mutluluğunu erteleyen Aras, çevresindeki herkes tarafından çocukluktan beri çok sevilen ve Tuna'nın tersine çok popüler bir çocuktur.

Aras ve Ada arasındaki özgüven çokluğundan dolayı, aslında ikisi de hep kendi üstünlüklerini çevrelerindeki insanlara kanıtlama çabasındadır. Aras'ın sakin bir hayatı yoktur. Bir işi bitirdiğinde asla tatmin olmaz; o işin daha iyisini, daha güzelini, daha mükemmel bir biçimde yapmayı amaçlar. Her daim başarıya ulaşacağına kesin gözüyle bakılan bir genç olduğundan bu kendini sınamaların ve kanıtlamaların her birinin nasıl sonlanacağını bilmektedir. Sadece birinde işin sonunu kestiremez. Bir gece Aras, hayatında en önem verdiği kişiler olan Tuna ve Ada'ya ne kadar güçlü, korkusuz ve cesur olduğunu kanıtlamaya çalışırken hayatını kaybeder. Aras'ın genç yaşta hayatını kaybetmesinin tek nedeni Aras'ın her zaman kendini herkesten üstün görme eğilimidir.

Tam mezun olduğu günlerde, gençliğinin en çılgın döneminde yaptığı bir delilik sonucu Aras acı bir şekilde hayatını kaybetmiştir ve Tuna için hayatında yeni bir dönem başlamıştır. Tüm yaşanılanlar, gösteriş yapma uğruna bir anda, hiç beklenmedik bir anda yok olmuştur. Aras'ın hayatı bu kadar mükemmel gidiyor gibi gözükürken aslında onun ölümüyle beraber herkes bir şoka girmiştir. Ellerindeki biricik Aras'ları artık yoktur. Herkesi kaplayan çaresizlik ve bir daha geri getirememeye duygusu başta Ada, Tuna ve Aras'ın babasını geri çıkamayacakları bir çukura düşürmüştür sanki.

Tuna ağabeyine bu kadar bağılyken ve onu kendinden bir parça olarak görürken onu kaybetmek, aslında güzel günleri de kaybetmek olmuştur. *“Neden gittin Aras? Neden hep yanımda olacakmış gibi güçlüydün, ve neden çabucak çekip gittin? Neden kandırdın beni?”* (Uzuner, 267) *“ O gece Aras’la birlikte benim de bir parçam gitmiş, tümünden yok olmuştu. Geleceğimizden bir parça, umutlarımız ve neşemizden kocaman bir parça. O geceden sonra hiçbir şey bir daha eskisi kadar güzel olmadı.”* (Uzuner, 235)

3) BİREYİN ETKİLENDİĞİ KAVRAMLAR SONUCUNDA BİREYİN YETİŞKİNLİK DÖNEMİNDE YAŞAYABİLECEĞİ SORUNLAR

“Kumral Ada Mavi Tuna” adlı yapıtta, bireylerin çocukluk döneminde yaşadığı acı kayıpların ve imkansız aşkların, bireylerin gelecekteki yaşantılarını olumsuz bir şekilde etkilediği görülmektedir; çünkü,karakterlerin hafızalarından yaşanan anılar bir türlü silinememektedir.

Can Yücel, insanların geçmişine takılıp kalması sorunsalı hakkında şu sözlerisöylemiştir.

“Ne geçmişe saplanıp kalacaksın, ne geleceğin düşlerini kuracaksın. Ömür dediğin şu andır onu da hak ettiğin gibi yaşayacaksın!”

İnsanoğlu, geçmişine takılıp, anı yaşamaz; devamlı “keşke...”lerle cümleye başlar ve birçoğunun hayatı pişmanlıklara doludur. “Kumral Ada Mavi Tuna” romanında, Ada ve Tuna’nın geçmişlerine ne kadar takılı kaldığı açık bir şekilde görülmüştür. Yaşadıkları ani kayıp nedeniyle bir daha hayata tutunamamışlardır ve belki de gözlerinin önündeki gerçek sevgiyi geri plana atmışlardır.Geçmişte yaşanan acılar, anılar onların ömür boyu peşlerini bırakmamıştır ve hafızalarının bir yerlerinde hep varlardır fakat; ona saplanıp, onun etkisinden kurtulamayarakbelki de ikisi de önlerindeki fırsatları kaçırmışlardır.

3.1. KAYBETME KORKUSU- ADA

Çevre koşullarından, içinde bulunduğu durumlardan çok fazla etkilenip, mutsuz olan insanlar, hep bu hoş olmayan durumdan ve onu hatırlatan şeylerden kaçmaya çalışır, bir bakıma aidiyet

sorunu yaşar; çünkü, o acı veren anılardan kaçmak her zaman en doğrusudur. Yoksa, insanın canını acıtıp durur.

Aras'ın ölümü en başta Tuna ve Ada olmak üzere herkesi derinden etkiler. Aras'ın ani ölümüyle beraber zaten tüm hayatlar alt üst olmuştur. *“Galiba o Aras'la birlikte gitmişti. Kuzey Amerika'dan gelen Ada'ysa nerdeyse bir yabancıydı.”* (Uzuner, 247). Hiçbir zaman terk edilmeyeceğini düşünen Ada, hiç beklemediği anda Aras tarafından terk edilmiştir. Bu durum Ada tarafından kabullenilecek bir durum değildir. Ada küçük yaşta çok fazla hayal kurmuştur. Bu hayallerin hepsinde Aras vardır. Ada kendini ona tüm benliğiyle kaptırmıştır. Her zaman yanında olan Aras, bir gece yapılan çılgınlıkla bir anda Ada'nın ellerinden kayıp gitmiştir. Aras, her konuda olduğu gibi hep güçlüdür ve hep hayatta kalacaktır. Ada genç yaşta yaşadığı bu travma sonucunda büyük bir şok geçirmiştir. *“Ama Ada yoktu. Ada, sanki Aras'la gitmişti...”* (Uzuner, 254) Artık, Tuna'yla bile Aras yüzünden konuşmadığı kesindir. Ada, ona Aras'ı hatırlatan her şeyden kaçmakta ve bir bakıma Ada kendini hayatındaki gerçeklerle yüzleşmekten korkmaktadır, kendi hayatına karşı bir aidiyet sorunu yaşamaktadır. Ada, Tuna'yla geçen bir konuşmasında Tuna'ya, *“Seni yitirmekten Mabel! Elimi sürdüğüm şeyi yitiriyorum. Sevdiğim şeye yakınlaşırsam kaybediyorum onu...”* (Uzuner, 315) sözlerini söylemektedir. Aras'ı kaybettikten sonra değer verdiği şeylerin yok olduğu düşüncesi Ada'nın zihninde yer etmiştir. Bir daha değer verip, bir daha da kaybetmemek için Tuna'dan uzak durmuş ve bir daha aynı acıları yaşamamak için kendini korumaya çalışmıştır. Geçmişine saplanıp kalmış ve anı yaşmaya fırsat bulamamıştır. Sırf Aras'ı hatırlatıyor diye Tuna'dan iyice uzaklaşmış ve kaybederim korkusuyla Tuna'ya bir türlü yaklaşamamıştır. Ada da sanki bir kaybetme korkusu oluşmuştur. Yaşadığı bu kaybetme korkusu, Ada'nın kendini dünyadan soyutlamasını beraberinde getirmiştir. Bu nedenle, Tuna'yla olan ilişkisinde Aras hep bir engel olmuş ve ilişkileri dostluktan öteye geçememiştir.

“Ada kalbini Aras'ın öldüğü yaşa kilitlemiş, bir daha açamıyordu. Tanrım, bu kız bizi bu kadar çok seviyordu ve bu sevgi yüzünden aslında hiçbirimiz hayatımızı yaşayamıyorduk! Neden bu kadar kilitlenmişti üçümüzün yaşamı böyle?...” (Uzuner, 320)

3.2. BİLİNÇ KAYBI- TUNA

“Kumral Ada Mavi Tuna” adlı yapıtta da hayatındaki en değer verdiği insanı kaybeden Tuna, her şeyin farkında olmakla beraber, canından adeta bir parça kopmuş gibi hissetmektedir. Sanki, Aras’la beraber onun da bir yarısı yoktur artık.

Fiziksel beden, duygusal ve ruhsal bedenle bir bütündür. Bu yüzden figürlerin psikolojisinin yerinde olması, aynı beden sağlığı kadar önem taşımaktadır. Bireyin varlığını anlamak istemesi, her dönem insanın içinde yer alan bir konudur. Aynı zamanda Tuna ve diğer tüm figürler için de ölüm her zaman kabul edilmesi ve kavraması zor bir kavramdır. Tuna büyüdükçe bazı gerçeklerin farkına varmaya başlamıştır. Tuna için çocukluk döneminden sonra soyut düşünceler idrak edilebilir bir hale gelmektedir. Bunun sonucunda, kaybın geri dönüşü olmayan bir kavram olduğunu anlamaktadır. Bununla beraber çocuk, kaybın geri kalan hayatta da yaratabileceği eksiklik ve değişikliklerin de bilincinde olurlar.

Yapıt, okuyucuya geriye dönüşlerle anlatılmaktadır. Tuna aracılığıyla hem Tuna’nın geçmişi hakkında bilgi sahibi olunmakta, hem de aynı zamanda Tuna’nın şimdiki yaşantısı okuyucuya aktarılmaktadır. Gençlik ve çocukluk döneminde hep acılar yaşayan Tuna’nın, yetişkin olduğu zaman bir bilinç kaybı yaşadığı görülmektedir. Askere çağırıldığı dönemde yaşadığı olayların gerçek olmadığını inatla tekrarlayan Tuna, geçmişle geleceği bir yaşamaktadır. “*Bütün bunlar aslında benim beynimin tasarıları, düşleri, bunlar benim korkularım, kabuslarım...*” (Uzuner, 335) Geçmişinden ve o dönemde yaşadığı hayal kırıklıklarından bir türlü kurtulamamıştır. Hep bir Ada’ya kavuşma isteğine sahiptir; çünkü, onu bir türlü elde edememiş ve Aras’ın ölümüyle de Ada’yı tamamen kaybetmiştir. Tuna’nın hayatında ağabeyi Aras’ın gölgesi kalmıştır hep. O yaşarken de ölümünden sonra da Tuna’nın hayatı hiçbir zaman tam ve istediği gibi olmamıştır.

“(...) Bilinmeyen bir coğrafyada, kaybolmuş bir zamanda ve belirsiz bekleme noktasında asılı kalmıştı... Ah bir uyanırsa bu karabasandan tamamen kurtulacağını biliyordu ama... Uyanmak bu kadar zor muydu gerçekten? Uyanmak hep zor ve acılı mı yaşanır sahi?”(Uzuner, 271)

Tuna, bilinç kaybı yaşamaktadır ve çevresinde olup biten her şeyi zihnin bir oyunu sanmaktadır. Aslında, okuyucu da Tuna'yla beraber gerçek ve hayal kavramlarını birbirinden ayırt etmekte güçlük çekmektedir.

“Gördünüz mü, her şey çok tuhaf. Çünkü gerçek değil! Beynim, geçmişimle ilişkimi korumam, tamamen çıldırmamam için çocukluk arkadaşlarımı karşıma çıkartıyor, ama maddi hatalar yaptığını göremeyecek kadar de kendi zaferiyle sarhoş! Hah ha! Beni kandırıyorsun bay beyin! ”(Uzuner,90)

4) SONUÇ

Bu edebiyat tezinde, Buket Uzuner'in “Kumral Ada Mavi Tuna” adlı yapıtındaki, Tuna ve Ada figürlerinin çocukluk dönemlerinde yaşadıkları bazı olguların bireyin hali hazırdaki yaşamına ve geleceğine etkisi analiz edilmiş ve irdelenmiştir. Yakın kardeşlik ilişkiler, platonik aşk, kısa süren yaşantılar ve insanın peşini bırakmayan derin yaralar... Hepsi ayrı ayrı incelendiğinde, özellikle Tuna ve Ada'nın yaşantılarına yön vermiş kavramlar olduğu, Aras'ın ölümünün, diğer olayları tetiklemiş olduğugörülmektedir. Bu yaşananları tüm hayatların tamamen değişmesine neden olmuştur. Figürler yaşadığı çevreden, bulunduğu ortamdaki insanlardan ve onlarla olan ilişkilerinden olumlu ya da olumsuz bir şekilde etkilenirler ve eski yaşantılarından, hafızalarındaki anılarından bir türlü kurtulamaz hale gelirler. Yaşanılan üzüntü verici olaylar, yaşanılan kayıplar nasıl kalpte bir sızı yaratıyorsa; hafızalardaki güzel anılar, aşklar, sevinçler de figürlerin hafızalarında yer bırakacak ve içlerini ısıtacak cinstendir.

Tuna, pasif ve çevresini her şeyin üstünde tutan kişiliğiyle; Aras ise sıra dışı kişiliğiyle iki farklılıklar göstermektedir. Aynı kıza aşık olup, bu kadar da farklı olan iki kardeşin arasındaki bağ, her şeye rağmen hayranlık uyandırır türdendir.

Yapıtta, karşılık alınamayan aşk ve sadece kendini kanıtlamak için elde edilen aşkı diyebileceğimiz iki tür aşk vardır. Karakterlerin kişilik özelliklerinden dolayı bu aşklar; kimisine acı çektirirken, kimisine mutluluk katmıştır. İstedğini her zaman kolaylıkla elde

eden Aras, aşık olduğu kızı da kendine hayran bırakmıştır. Ada ve Aras bu hayranlık uyandıran aşklarını hem çevrelerine hem de kendilerine kanıtlama çabasına girmişlerdir; fakat, bu durum, Tuna için pek de iç açıcı değildir. O, öznel dünyasında yarattığı hayalleri, Aras ve Ada'yı izleyerek, onların mutluluğundan mutlu olmaya çalışarak yaşamıştır.

Ağabeyini çok ani bir şekilde kaybeden Tuna, yaşanabilecek en büyük acıyı yaşamış ve Aras'la beraber aslında Ada'yı da kaybetmiştir. Hayatındaki iki mükemmel insanı çok genç yaşta kaybeden Tuna, olayın şokunu yaşamı boyunca üstünden atamamıştır. Ada ise, hayatının aşkı olan “mükemmel” Aras'ı daha çok genç yaşta ve hiç beklemediği bir anda uzaklara yollamıştır. Daha olgunlaşmamış, çocuk ruhlu ve hayatında hiç kaybetme duygusunu yaşamayan Ada'nın, hayatının geri kalan dönemine de bu acının etkilediği görülmektedir. Ada, hiçbir zaman Aras'la gelecekte neler yaşayabileceğini bilememiştir. “Aşk” kavramını hayatından uzak tutmayı tercih etmiştir; çünkü, bir daha aynı acıları yaşamaktan korkmaktadır. Genç yaşta yaşanan bu kayıp, Ada figürüne acıların en çekilmezini, en can yakasını yaşatmıştır. Artık Aras'ı ona hatırlatan her şeyden kaçan Ada, gözünün önündeki Tuna'yı da hayatından çıkarmış, onu da yok saymıştır. Belki onunla çok eşsiz bir aşk yaşayabilecekken, Aras'ın gölgesi tüm yaşanabilecek şeylere engel olmuştur. Bu yüzden, çok güzel, çok mükemmel geçiyor gibi görünen gençlik yıllarının arasına giren acı kayıp, adeta herkesin sancılı bir gelecek yaşamasına neden olmuştur.

SÖZCÜK SAYISI: 3565

KAYNAKÇA

Uzuner Buket, Kumral Ada Mavi Tuna (İstanbul: Remzi Kitabevi, Ekim 1997)

<http://www.ulkehaber.com/kitap/askin-tanimi-yazarlardan-geldi-1088.html>

<http://hepguzelsozler.com/en-iyi-ve-etkileyici-can-yucel-sozleri/>